

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM PRAKTYK ZAWODOWYCH

Kod przedmiotu	
Kierunek	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna studia JM-5-letnie
Profil kształcenia	praktyczny
Semestr	X - szkoła podstawowa klasy I-III 100 godz. dydaktycznych
Rodzaj praktyk	ciągła doskonaląca
Opiekun praktyk	dr Jagoda Przybysz
Tryb studiów (studia stacjonarne, studia niestacjonarne)	stacjonarne, niestacjonarne

Cele praktyk (ogólne i szczegółowe)

Cele ogólne:

1. Zdobywanie w pogłębionym stopniu doświadczenia związanego z pracą nauczyciela edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej i konfrontowanie nabytej wiedzy z rzeczywistością poprzez poznanie specyfiki zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej oraz praktyczne rozwiązywanie rzeczywistych zadań zawodowych.
2. Doskonalenie zawodowe poprzez konfrontację przygotowania teoretycznego z praktyką; poszerzenie wiedzy zdobytej w czasie studiów.
3. Zapoznanie z wymogami kompetencyjnymi wykonywania zawodu nauczyciela edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej; w szczególności z zakresami wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, metodami i sposobami wykonywania pracy, a także z ewolucją tych wymagań, związaną z nowymi potrzebami determinowanymi przez realia zmieniającej się współczesnej rzeczywistości społecznej.
4. Kształtowanie i doskonalenie umiejętności oraz kompetencji prakseologicznych pozwalających na dobór odpowiednich metod kształcenia, środków dydaktycznych i form organizacyjnych, umożliwiających indywidualizację procesu kształcenia. Przygotowanie do krytycznej analizy stosowanych metod prowadzenia zajęć i wykorzystywanych środków dydaktycznych.
5. Kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych pozwalających prowadzić dialog, nawiązywać relacje interpersonalne z dziećmi i ich rodzicami w duchu podmiotowości, tolerancji, szacunku i zrozumienia.
6. Wdrożenie innowacyjności w pracy nauczyciela, w zakresie dotyczącym indywidualizacji procesu nauczania uwzględniającej zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów, wspieranie ich wszechstronnego rozwoju, ich aktywności i uczestnictwa w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym.
7. Umożliwienie praktycznego sprawdzenia wiadomości zdobytych w czasie studiów oraz rozwijanie

umiejętności z zakresu samodzielności, przedsiębiorczości, refleksyjnego i twórczego stosunku do pracy, sumienności w wykonywaniu zawodu.

8. Kształtowanie umiejętności i kompetencji niezbędnych dla rozpoznawania specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym oraz w młodszym wieku szkolnym oraz prowadzenia działań służących wyrównywaniu szans edukacyjnych (również w zakresie wsparcia o charakterze psychologiczno-pedagogicznym).
9. Kształtowanie umiejętności i zachowań potrzebnych w środowisku pracy (praca w zespole, należyty stosunek do pracy i innych współuczestników, z którymi praca jest wykonywana).
10. Zapoznanie w pogłębionym stopniu z organizacją i funkcjonowaniem instytucji oraz jej komórek związanych z realizacją zadań bezpośrednio powiązanych z kierunkiem studiów.
11. Zapoznanie z wyposażeniem technicznym, technologicznym i informatycznym placówki przedszkolnej, szkolnej, placówki oświatowej, w tym oświatowo-wychowawczej oraz poradni psychologiczno-pedagogicznej.
12. Zapoznanie się z techniką prowadzenia dokumentacji na poszczególnych stanowiskach pracy i poprawnym jej prowadzeniu.
13. Poznanie w pogłębionym stopniu środowiska zawodowego, zasad etyki zawodowej, holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do osób w procesie realizacji praktyk zawodowych.
14. Kształtowanie umiejętności wyszukiwania oraz konstruowania nowych środków dydaktycznych (również z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych ICT).
15. Przygotowanie do efektywnego organizowania własnego warsztatu nauczycielskiego, do samodzielnej pracy oraz do odpowiedzialnego autonomicznego podejmowania decyzji, kształtowanie poczucia odpowiedzialności i współodpowiedzialności za wykonywaną pracę oraz podejmowane decyzje składające się na proces podejmowanych w placówce zadań.
16. Przygotowanie do świadomego budowania relacji z dziećmi i uczniami, ich rodzicami lub opiekunami oraz ze współpracownikami i środowiskiem lokalnym. Doskonalenie umiejętności efektywnej komunikacji interpersonalnej, rozwiązywania konfliktów zachodzących w grupach społecznych, tworzenia warunków do wyrównywania szans edukacyjnych i życiowych uczestników działalności o charakterze edukacyjnym, wychowawczym, opiekuńczym, profilaktycznym, resocjalizacyjnym.
17. Stwarzanie warunków niezbędnych do rozwijania gotowości do podjęcia roli nauczyciela edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, w tym do rozwoju kompetencji zawodowych, niezbędnych do kształtowania i rozwoju osobowości dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.
18. Kształtowanie wiedzy z zakresu pedagogiki i deontologii pedagogicznej: rozwijanie pozytywnych przekonań studentów dotyczących własnych kompetencji zawodowych i osobowościowych, umacnianie przekonania o trafności wyboru zawodu.
19. Rozwijanie umiejętności autoprezentacji oraz samooceny, a tym samym uzyskiwanie wartościowej informacji zwrotnej na temat postępów w nabywaniu wiedzy i rozwijaniu umiejętności, identyfikacji możliwych luk kompetencyjnych i kierunków ich eliminowania.
20. Zebranie materiałów/przeprowadzenie badań empirycznych na poziomie wystarczającym do przygotowania pracy magisterskiej.

Cele szczegółowe:

1. Doskonalenie metod i form pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym, w tym pracy zespołowej i grupowej.
2. Rozpoznawanie problemów edukacyjnych, doskonalenie umiejętności obserwacji i diagnozy rozwoju dziecka.
3. Doskonalenie umiejętności planowania pracy dydaktycznej, wychowawczej, terapeutycznej, prowadzenia i dokumentowania przebiegu zajęć.
4. Rozbudzanie zainteresowań problematyką działalności współczesnej szkoły i przedszkola oraz pracy z dzieckiem.
5. Doskonalenie wiedzy i umiejętności z zakresu pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej oraz znaczenia diagnozy jednostki, grupy, środowiska w planowaniu pracy.
6. Gromadzenie doświadczeń związanych z pracą opiekuńczą, dydaktyczno-wychowawczą i konfrontowanie nabytej

- wiedzy z rzeczywistością pedagogiczną w praktycznym działaniu.
7. Obserwowanie i interpretowanie zjawisk społecznych, projektowanie sposobów rozwiązywania problemów wychowawczych.
 8. Obserwowanie, przygotowanie i prowadzenie zajęć wychowawczo-opiekuńczych i dydaktycznych w przedszkolu/szkole z wykorzystaniem zdobytej wiedzy pedagogicznej, psychologicznej, socjologicznej i technologii informacyjnej.
 9. Odpowiedzialne przygotowywanie się do prowadzenia zajęć opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych, ich dokumentowanie oraz dokonywanie ewaluacji własnych działań.
 10. Kształtowanie umiejętności pracy z dziećmi/uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.
 11. Zbieranie materiałów lub przeprowadzenie badań potrzebnych do przygotowania pracy magisterskiej.
 12. Doskonalenie umiejętności wykonywania zadań zespołowych i branie odpowiedzialności za jej wykonanie.

Opis efektów uczenia się uzyskiwanych przez studenta w ramach praktyk

OPIS EFEKTU UCZENIA SIĘ		SYMBOL KEU (odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się)
WIEDZA <i>(Student zna i rozumie...)</i>		
1.	na czym polega proces nauczania-uczenia się, wychowania, opieki, pomocy, wsparcia, metody i środki towarzyszące tym procesom; procedury udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole;	PPiW_W04, PPiW_W12
2.	zasady planowania i sposób prowadzenia pracy wychowawczo-dydaktycznej w klasach 1-3; zasady pisania scenariuszy zajęć; wybrane narzędzia diagnostyczne dotyczące zadań wychowawczych; metodykę prowadzenia zajęć edukacyjnych, wychowawczo-opiekuńczych w klasach I-III;	PPiW_W16, PPiW_W18
3.	zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w szkole, w tym zapewnienie bezpieczeństwa psychicznego uczniom; zasady udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach;	PPiW_W11
4.	zadania wychowawcze przedszkola, szkoły z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (z niepełnosprawnością, zdolni); sposoby i metody wyrównywania szans edukacyjnych uczniów;	PPiW_W09, PPiW_W10
5.	potrzebę prawidłowego komunikowania się z dziećmi, uczniami, nauczycielami, innymi pracownikami przedszkola, szkoły, rodzicami - uwzględniając mowę werbalną i niewerbalną; czynniki ułatwiające komunikację i bariery komunikacyjne;	PPiW_W19
6.	nowoczesne technologie informacyjne (sprzęt, oprogramowanie) i możliwości ich wykorzystania w pracy dydaktycznej, wychowawczej w przedszkolu, szkole;	PPiW_W12
7.	sposoby diagnozowania osiągnięć edukacyjnych uczniów, planowania i projektowania zajęć edukacyjnych, opiekuńczo-wychowawczych z uwzględnieniem potrzeb edukacyjnych uczniów.	PPiW_W16, PPiW_W18
8.	zasady dokonywania ewaluacji (częstkowej, końcowej) efektów pracy dydaktycznej, wychowawczej w szkole; funkcje oceniania i rozporządzenia MEN dotyczące oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów.	PPiW_W17
9.	rolę nauczyciela w planowaniu działań o charakterze wychowawczym, dydaktycznym w szkole, oraz bycie nauczycielem kreatywnym i otwartym na zmiany; warsztat pracy nauczyciela (metody, formy); zadania i metody pracy specjalistów pracujących w szkole (logopeda, psycholog, pedagog)	PPiW_W07, PPiW_W18
10.	Rozumie funkcjonowanie i patologie aparatu mowy oraz zasady emisji i higieny głosu, które są niezbędne w pracy pedagogicznej.	PPiW_W20.
UMIEJĘTNOŚCI <i>(Student potrafi ...)</i>		
1.	wyciągać wnioski z obserwacji prowadzonych w klasie szkolnej, ze zwróceniem uwagi na zachowania uczniów, aktywność na zajęciach i funkcjonowanie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; rozpoznawać, interpretować, spontaniczne zachowania dzieci/uczniów, a wnioski wykorzystywać w działaniach podejmowanych w szkole;	PPiW_U11
2.	zaplanować i przeprowadzić w szkole zajęcia edukacyjne, opiekuńczo-wychowawcze, profilaktyczne kształtujące wartości wychowawcze (tolerancja, empatia, poczucia własnej wartości,); rozpoznawać potrzeby i zdolności dzieci/uczniów; dokonać ewaluacji podejmowanych przez siebie działań;	PPiW_U05, PPiW_U13

3.	samodzielnie planować i przeprowadzić w dłuższym wymiarze czasowym (dzień, tydzień), zajęcia w szkole w klasach I-III wykorzystując zdobytą wiedzę pedagogiczną, metodyczną i odpowiednie środki dydaktyczne; precyzyjnie wypowiada się w mowie i piśmie;	PPiW_U06, PPiW_U19
4.	projektować i prowadzić działania o charakterze wychowawczym wpływające na integrowanie dzieci/uczniów (w grupie szkolnej) na wzajemne ich porozumiewanie się oraz rozwiązywanie konfliktów; analizować, omawiać zależności, relacje zachodzące między uczniami w klasie szkolnej;	PPiW_U25
5.	analizować zdarzenia o charakterze wychowawczym, edukacyjnym zaobserwowane w czasie praktyk; prezentować opiekunowi praktyk własne pomysły wpływające na wzbogacenie procesu dydaktyczno-wychowawczego;	PPiW_U01, PPiW_U03
6.	doskonalić, aktualizować swoją wiedzę i umiejętności (samodoskonalenie) związane z pracą w szkole (w sferze edukacji, profilaktyki, opieki, wychowania, w tym wykorzystania nowoczesnych technologii), a także podejmować różne formy doskonalenia zawodowego (kursy, szkolenia);	PPiW_U07
7.	samodzielni rozwiązywać sytuacje konfliktowe i problemowe związane z nauką, zachowaniem się dzieci/uczniów i o innym charakterze, wykorzystując posiadaną wiedzę; przeciwdziałać narastaniu konfliktów; udzielić pomocy psychologiczno-pedagogicznej;	PPiW_U13, PPiW_U22
8.	wykorzystać informacje np. od specjalistów, w celu podjęcia działań ułatwiających dzieciom/uczniom zdobywanie wiedzy (wyrównywanie szans edukacyjnych); opracować scenariusze zajęć lub projekty zajęć edukacyjnych pracy z dzieckiem/ucznikiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (z wykorzystaniem taksonomii celów);	PPiW_U01, PPiW_U04
9.	motywować dzieci/uczniów do podejmowania i wykonywania zadań; przeprowadzić zajęcia rozwijające kreatywność, pomysłowość uczniów; wdrażać uczniów do samodzielnego, zespołowego rozwiązywania problemów np.: poprzez wykorzystanie dramy;	PPiW_U09, PPiW_U10
10.	zorganizować i przeprowadzić z uczniami (w szkole) zajęcia zespołowe, grupowe z wykorzystaniem aktywizujących metod nauczania; podjąć współpracę w zespole nauczycieli w celu zaplanowania konkretnych oddziaływań edukacyjno-wychowawczych, opiekuńczych lub terapeutycznych w stosunku do dziecka/ucznia w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej; przejmować odpowiedzialność za powierzone zadanie i efekty pracy zespołowej;	PPiW_U10, PPiW_U23
11.	dokonać oceny skuteczności swoich działań edukacyjnych ze zwróceniem uwagi na realizację celów nauczania i wychowania, stosowanych metod, środków dydaktycznych; wykorzystać informację zwrotną od uczniów, nauczycieli, specjalistów do pracy nad swoimi umiejętnościami zawodowymi;	PPiW_U04, PPiW_U14
12.	stosować w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych zasady bezpieczeństwa, higieny pracy i zdrowia oraz wdrażać je w pracy z uczniami w szkole; udzielać pierwszej pomocy w nagłych sytuacjach;	PPiW_U23
KOMPETENCJE SPOŁECZNE <i>(Student jest gotów do ...)</i>		
1.	określenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności z zakresu metodyki wychowania edukacji wczesnoszkolnej; ciągłego rozwijania swojego profesjonalnego przygotowania do pracy w szkole, we współpracy z innymi nauczycielami, specjalistami;	PPiW_K09, PPiW_K10
2.	zwracania się o pomoc do nauczycieli, specjalistów, ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; szukania wsparcia w instytucjach współpracujących z przedszkolem, szkołą;	PPiW_K03 PPiW_K04
3.	podjęcia działań (o różnym charakterze), które nastawione będą na przeciwdziałanie przemocy i agresji wśród uczniów, propagowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie postaw zrozumienia wobec drugiego człowieka i przewidywanie skutków podejmowanych przez siebie działań;	PPiW_K05, PPiW_K06
4.	bycia odpowiedzialnym za podejmowane w przedszkolu, szkole działania, do zachowania troski o bezpieczeństwo własne i innych podczas realizacji zadań dydaktyczno-wychowawczych w szkole;	PPiW_K02
5.	postępowania zgodnego z zasadami i normami etycznymi w podejmowanej działalności pedagogicznej; dostrzegania i rozstrzygania dylematów związanych z wykonywaniem zawodu nauczyciela wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej, wychowawcy, terapeuty; przewidywanie skutków konkretnych działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych, terapeutycznych;	PPiW_K01, PPiW_K03
6.	doskonalenia, rozwijania swojego przygotowania merytorycznego we współpracy z nauczycielami w atmosferze wzajemnego szacunku; podejmowanie działań doskonalących współpracę szkoły z rodzicami uczniów oraz instytucjami współpracującymi z tymi placówkami;	PPiW_K03
7.	właściwego porozumiewania się w relacjach interpersonalnych w szkole, podmiotowego traktowania uczniów i budowania relacji opartych na wzajemnym zaufaniu;	PPiW_K04
8.	przewodzenia diagnozy dotyczącej wpływu środowiska lokalnego na funkcjonowanie uczniów; do efektywnego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i innymi nauczycielami w celu	PPiW_K04

	poszerzania swojej wiedzy i umiejętności;	
9.	przeprowadzenia zajęć w nastawionych na kształtowanie wartości takich jak: prawda, dobro, odpowiedzialność, sprawiedliwość, tolerancja, na podstawie samodzielnie opracowanego scenariusza.	PPiW_K07
10.	opracowania i przedstawienia propozycji działań wpływających na poprawę pracy opiekuńczo-wychowawczej szkoły, np.: analiza indywidualnego przypadku, projekt zajęć wychowawczych, profilaktycznych, artystycznych;	PPiW_K01, PPiW_K03

Miejsce odbywania praktyk

Publiczne i niepubliczne klasy I-III szkół podstawowych;

Wymagane elementy wyposażenia infrastruktury placówki- pomieszczenie lub stanowisko socjalne, umożliwiające higienę pracy, opracowywanie dokumentacji służącej realizacji praktyki oraz jej weryfikację przez zakładowego opiekuna praktyki, a także służące konsultacjom z opiekunem w zakresie przebiegu praktyki, dostęp do dokumentacji szkolnej oraz regulującej pracę w szkołach, dostęp do dokumentów i danych umożliwiających zebranie danych do opracowania/przygotowania dokumentów służących weryfikacji efektów kształcenia wymaganych na danym etapie praktyki, dostęp do pracowni szkolnych, np. przyrodniczej, matematycznej, informatycznej, do warsztatu pracy pedagoga szkolnego, nauczyciela-wychowawcy świetlicy szkolnej – w celu zdobycia możliwości przełożenia wiedzy teoretycznej na praktykę edukacyjną w zakresie zadań realizowanych w wymienionych obszarach, dostęp do bazy placówki niezbędnej do przeprowadzenia badań empirycznych służących rozstrzygnięciu problematyki badawczej na potrzeby pracy magisterskiej.

Weryfikacja efektów uczenia się oraz sposób obliczania oceny końcowej

Po praktyce (sem. X) w klasach I-III student/ka przedstawia:

- A. Dziennik praktyk** – opis działań podejmowanych przez studenta wraz z opinią sporządzoną przez nauczyciela opiekuna praktyk w szkole podstawowej (PPiW_W03; PPIW_W04; PPIW_W10; PPIW_W16; PPIW_W18; PPIW_W19; PPIW_W20; PPIW_W22; PPIW_U03; PPIW_U05; PPIW_U07; PPIW_U13; PPIW_U14; PPIW_U16; PPIW_U17; PPIW_U23; PPIW_K02; PPIW_K03; PPIW_K04; PPIW_K10; PPIW_K11)
- B. Portfolio** zawierające następujące dokumenty (PPIW_W11; PPIW_W12; PPIW_W17; PPIW_W24; PPIW_W25; PPIW_W26; PPIW_U01; PPIW_U02; PPIW_U08; PPIW_U09; PPIW_U23; PPIW_U15; PPIW_K05; PPIW_K13; PPIW_K14):
1. sprawozdanie z odbytych praktyk (zał. 1);
 2. raport z odbytych praktyk (zał. 2);
 3. samoocena osiągniętych w ramach praktyki pedagogicznej efektów uczenia się (zał. 3);
 4. ankieta ewaluacyjna (zał. 4);
 5. karta obserwacji zajęć/lekcji (5, szt. 2);
 6. karta obserwacji i oceny zajęć – obserwacja i ocena dokonana przez nauczyciela (zał. 6, szt. 2);
 7. ramowy scenariusz zajęć/lekcji prowadzonych przez studenta (zał. 7, szt.2)
 8. analiza indywidualnego przypadku edukacyjnego lub wychowawczego (zał. 8, szt. 1);
 9. projekt edukacyjny (zał. 9, szt. 1);
- C. Egzamin problemowy** – realizacja zadania teoretycznego i praktycznego (PPIW_U10; PPIW_U11; PPIW_U18; PPIW_U19; PPIW_K01; PPIW_K06; PPIW_K09; PPIW_K10)

Z każdej z podanych form weryfikacji efektów uczenia się student otrzymuje ocenę częściową. Ocena końcowa z praktyk jest **średnią ważoną**, obliczaną wg następującego wzoru:

$$\text{Ocena końcowa} = A \times 0,3 + B \times 0,3 + C \times 0,4$$

Ocena końcowa za praktyki jest ustalana zgodnie z zasadą:

5,0 – 4,75 - bardzo dobry

4,74 – 4,50 – dobry plus

4,49 – 4,0 - dobry

3,39 – 3,5 - dostateczny plus

3,49 – 3,0 – dostateczny np.: $4 \times 0,3 + 5 \times 0,3 + 4 \times 0,4 = 4,3$ (dobry)

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)

Obciążenie studenta (h)

Forma nakładu pracy studenta	STAC.	NIESTAC.
1. Udział w zajęciach teoretycznych – wykłady (zgodnie z planem studiów)		
2. Udział w zajęciach praktycznych – ćwiczenia, laboratoria, warsztaty, lektoraty itp. (zgodnie z planem studiów)	100	100
3. Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (1+2)	100	100
4. Praca własna (np. czytanie literatury, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)		
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):	100	100
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów – „ECTS ” w siatce):	4	4
Uwagi		